

*“GPTW tarafından 8 yıldır üst üste Türkiye’de ve ilaç sektöründe
“En İyi İşveren” seçilmemizin yanı sıra 2015 yılından bu yana her yıl
art arda çeşitli kategorilerde toplam 26 ödüle layık görüldük.
Bu başarının temelinde önyargılardan uzak, herkesin fikirlerini
yüksek sesle dile getirebildiği, zihinsel ve ruhsal olarak kendini güvende
hissettiği bir şirket kültürünün olduğunu söyleyebilirim.”*

AbbVie Türkiye

 Dr. Mete Hüsemoğlu
AbbVie Türkiye Genel Müdürü

DÜNYADA KURULUŞUMUZUN 10. YILINI KUTLAMANIN MUTLULUĞUNU YAŞIYORUZ.
GERİDE BIRAKTIĞIMIZ 10 YIL BOYUNCA İÇİNDE BULUNDUĞUMUZ TÜM ALANLARDA
ETKİ YARATMAK BİZİM İÇİN ÖNEMLİ BİR ÖNCELİK OLDU. BUGÜNE KADAR AR-GE’YE 50
MİLYAR DOLARDAN FAZLA KAYNAK AYIRDIK VE SON ON YILDA GLOBAL SATIŞ HACMİ
18 MİLYAR ABD DOLARINDAN 58 MİLYAR ABD DOLARINA ULAŞAN, BUGÜN DÜNYADA
50.000 ÇALIŞANI OLAN BİR ŞİRKET KONUMUNA GELDİK.

F. L: Röportajımıza başlarken bize AbbVie ve AbbVie Türkiye’den bahseder misiniz?

M. HÜSEMOĞLU: Biz hastalar için güçlü ve yenilikçi ilaçları keşfetmeye, geliştirmeye ve sağlamaya kendini adanmış araştırma odaklı global bir biyofarma şirketiyiz. Yaklaşık 20 ülkede ileri teknolojiye sahip araştırma geliştirme ve üretim tesisimiz var. Bugün ürünlerimiz ile 175’i aşkın ülkede, 62 milyondan fazla hastanın yaşamında iz bırakıyoruz. Aynı zamanda 50’den fazla potansiyel yeni ilaca yönelik güçlü bir araştırma geliştirme programı yürütüyoruz.

Allergan’ın AbbVie ailesine katılmasıyla birlikte, araştırma geliştirme programımız daha güçlü hale

geldi. Alanında lider 30’dan fazla ürün ile portföyümüzü genişlettik ve çeşitlendirdik. İmmünoloji, hematolojik onkoloji, nörolojik bilimler, göz sağlığı, spesifik farma ve medikal estetik alanlarında lider konuma geldik.

Bu sene ise bizim için ayrı bir öneme sahip. Dünyada kuruluşumuzun 10. yılını kutlamanın mutluluğunu yaşıyoruz. Geride bıraktığımız 10 yıl boyunca içinde bulunduğumuz tüm alanlarda etki yaratmak bizim için önemli bir öncelik oldu. Bugüne kadar Ar-Ge’ye 50 milyar dolardan fazla kaynak ayırdık ve son on yılda global satış hacmi 18 milyar ABD dolarından 58 milyar ABD dolarına ulaşan, bugün dünyada 50.000 çalışanı olan bir şirket konumuna geldik.

En büyük motivasyon kaynağımızın insanların yaşamlarında iz bırakma ve onların yaşamlarına sürdürülebilir fayda sağlama tutkumuz olduğunu söyleyebilirim.

2013 yılında Türkiye’de yaklaşık 167 çalışanı olan küçük bir aile iken bugün 480 çalışanımız ile geniş bir portföyü yöneten, hastaların yaşamında iz bırakan, insan odaklı bir şirket olarak faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. İmmünoloji alanında 18, hematoloji/onkoloji alanında 21 ve göz sağlığı alanında 1 olmak üzere 40 global klinik araştırma çalışmasını Türkiye’de yürütüyoruz. Güçlenen ürün portföyümüz ile ülkemizde; atopik dermatit, ülseratif kolit, Crohn, psöriatik artrit, Parkinson ve migren hastalarının tedavisine yönelik yeni tedavileri toplumun hizmetine sunmak için çalışmalarımıza devam ediyoruz. Şimdi ise 10. yılımızı kutlarken, içinde bulunduğumuz alanlarda yarattığımız bu etkinin gücünü arkamıza alarak gelecekte bizi bekleyen olasılıkları gerçeğe dönüştürmek için aynı özveri ve tutku ile çalışmanın heyecanını yaşıyoruz.

Öte yandan, tüm çalışma arkadaşlarım ile birlikte inşa ettiğimiz kültürümüz, AbbVie olarak bizi tanımlayan en önemli unsurların başında geliyor. AbbVie’yi çalışılacak en iyi işyeri yapma konusunda da bugüne kadar büyük bir özveri ile

Dr. Mete Hüsemoğlu

ÜLKEMİZDEKİ HASTALARIN EN YENİ TEDAVİLERE DÜNYA İLE AYNI ANDA ERIŞEBİLMESİNİN; BAŞARILI BİR SAĞLIK İNOVASYON EKOSİSTEMİ, İYİ KURGULANMIŞ İLAÇ FİNANSMAN MODELLERİ, KARAR ALMA MEKANİZMALARINDA HASTA VE HEKİM DERNEKLERİNİN ROLÜNÜN ARTIRILMASI VE SEKTÖRDEKİ TÜM PAYDAŞLARIN HASTA ODAKLI BİR YAKLAŞIMLA İŞ BİRLİKLERİNE İMZA ATMASI İLE MÜMKÜN OLACAĞINI DÜŞÜNÜYORUM.

çalıştık. Great Place To Work Enstitüsü (GPTW) tarafından 8 yıldır üst üste Türkiye’de ve ilaç sektöründe “En İyi İşveren” seçilmemizin yanı sıra 2015 yılından bu yana her yıl art arda çeşitli kategorilerde toplam 26 ödüle layık görüldük. Bu başarının temelinde önyargılardan uzak, herkesin fikirlerini yüksek sesle dile getirebildiği, zihinsel ve ruhsal olarak kendini güvende hissettiği bir şirket kültürünün olduğunu söyleyebilirim.

Önümüzdeki yıllarda da Türkiye ekonomisine ve istihdamına katkıda bulunarak hastalar için çözüm üretmeye devam edeceğiz.

AbbVie Türkiye’nin yakın geçmişte gerçekleştirdiği ve yürütmekte olduğu, iz bırakan bilimsel ve sosyal sorumluluk çalışmalarıyla ve çıktılarıyla ilgili de genel bir bilgi almak isteriz. AbbVie’de biz hasta ve hasta yakınlarını bilinçlendirerek tedavi yolculuklarının tamamına dokunabilmeye çok değer veriyoruz. Hayata geçirdiğimiz tüm hasta bilinçlendirme projelerini bu öncelik doğrultusunda şekillendiriyoruz.

2019 yılında AbbVie’nin koşulsuz destekleriyle, hepatit C hastalığının ortadan kaldırılmasına yönelik Türkiye Viral Hepatit Önleme ve Kontrol Programı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar ile virüs bulaşının engellenmesi ve hastalık yükünün azaltılması konularının değerlendirildiği ELPA@Home toplantısını düzenledik.

Dermatoimmünoloji ve Alerji Derneği iş birliği ile hayata geçirdiğimiz “Hadi Sen de 7 Yıl Bekleme! Kolunu Kaldır, Kontrolünü Yaptır!” projesi ile hidradenitis suppurativa hastalığına ve tanısındaki gecikmeye dikkat çekmeyi amaçladık. Ayrıca, Viral Hepatitle Savaşım Derneği, Türk Karaciğer Araştırmaları Derneği ve Hepatitle Yaşam Hasta Derneği’nin katkılarıyla hepatit C enfeksiyonu açısından riskli gruplara yönelik bilinçlendirme çalışmaları yürüttük.

Bununla birlikte, AbbVie’de sosyal sorumluluk ve gönüllülük projelerini hayata geçirmeye devam ediyoruz.

Cerebral Palsy Türkiye (TSCV) ile birlikte 2018 yılından bu yana “Kutup Yıldızları” projesini yürütüyoruz. 0-36 ay arasında olup Cerebral Palsy (CP) açısından riskli olarak değerlendirilen bebeklerin gelişimsel bozukluklarının erken dönemde tespit edilmesi, yaşam boyu ihtiyaç duydukları özel eğitim ve rehabilitasyon desteğine kavuşabilmesi ve bu çocukların sosyal hayata karışabilmesi için “Erken Müdahale Programı” ile destek sağlıyoruz. CP’li çocuğu olan ailelerin ço-

cuklarının konuştuğunu duydukları, attığı ilk adımı gördükleri, desteksiz yürüdüğüne tanık oldukları, kısacası hayata karıştığını gördükleri o değerli anları paylaşmanın hayalini kuruyoruz.

Paylaşmaktan mutluluk duyduğum bir diğer projemiz ise TOÇEV (Tüvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfı) ile iş birliği yaparak hayata geçirdiğimiz “Önce Kızlar, Öncü Kızlar” sosyal sorumluluk projemiz. Toplumsal cinsiyet eşitliği alanına yönelik yapılan tüm çalışmaların toplumsal kalkınma açısından büyük bir öneme sahip olduğunu düşünüyorum. Biz de bunun bilinci ile “Önce Kızlar, Öncü Kızlar” projesi aracılığı ile lise ve üniversite çağındaki 50 kız öğrencinin eğitime ve kariyer yolculuklarına katkı sağlıyoruz. Ayrıca, kapsamlı eğitimlerle gelişimlerine destek olurken, AbbVie Türkiye çalışanlarının online mentorluk desteği ile eğitim ve iş yaşamları için yol göstermeyi amaçlıyoruz. Hayalimiz ise, kızlarımızın sosyal yaşamda ve iş hayatında daha aktif rol almalarına destek olmak.

Bu çalışmaları gerçekleştirirken en önemli motivasyonunuz ne oluyor? En büyük motivasyon kaynağımızın insanların yaşamlarında iz bırakma ve onların yaşamlarına sürdürülebilir fayda sağlama tutkumuz olduğunu söyleyebilirim. Biz sosyal sorumluluk projelerini tasarlarken, içinde bulunduğumuz topluma nasıl katkıda bulunabileceğimize odaklanıyoruz. Sadece şirket olarak değil, kişisel gayretlerimiz ile yürüttüğümüz çalışmalar, bizler için çok daha anlamlı oluyor. Sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yaparak ülkemize yarar sağlayacak projelerin parçası olmak bizim için bir mutluluk kaynağı. Bu sebeple ihtiyacı olan topluluklara fayda sağlamak önceliklerimiz arasında yer almaya devam edecek.

Günümüzde her şirketin bir odak noktası var. AbbVie Türkiye’nin odağında neler var? Bu doğrultuda ne gibi çalışmalarınız var? Ülkemizde hastalara kesintisiz hizmet sunmak, toplumsal faydamızın etkisini artırmak ve Türkiye’nin ekonomisine katkıda bulunmak için var gücümüzle çalışıyoruz

AbbVie Türkiye olarak 10. yılımızda göz sağlığı alanında yerel üretim projemiz kapsamında başlıca göz sağlığı ürünlerimizden bazılarının Türkiye’de üretimine başlıyoruz. 2017 yılından bu yana göz sağlığı alanında altyapısı hazırlanan ve çok önemli bir global teknoloji transferi olan bu yatırım kapsamında bazı göz damlalarımızı Abdi İbrahim İlaçları’nın İstanbul’daki tesislerinde üreteceğiz. Bu projeyi Türkiye Cumhuriyeti’nin yüzüncü kuruluş

yılı olan 2023 yılında hayata geçirmekten oldukça gururlu ve mutluyuz.

Mevcut ürünlerimiz, immünoloji, onkoloji ve nörolojik bilimler alanlarında geliştirilen yeni tedaviler ve artan klinik çalışmalarımız ile ülkemizde yarattığımız etkiyi her geçen gün büyütmek için çalışma arkadaşlarımızla birlikte bizi büyüyen, sürekli gelişen ve öğrenen bir organizasyon haline getirmek önceliğimiz olmaya devam edecek.

Sürdürülebilirlik ve toplumsal sorumluluk ile ilgili çalışma ve düşüncelerinizi anlatır mısınız? İnsanların sağlığını ve içinde yaşadığımız ekosistemi sürdürülebilir ve ölçülebilir bir şekilde iyileştirmek için yenilikçi yöntemlere yatırım yapmak bizim için diğer bir öncelik. Bu öncelik doğrultusunda ihtiyacı olan topluluklara destek olmak için yerel sivil toplum kuruluşları ve hükümetler ile iş birliği yapıyoruz. Örnek vermek gerekirse; global olarak yenilenebilir enerji projelerimizle 2015 yılından bu yana karbon emisyonunda yüzde 25’lik, su tüketiminde yüzde 14’lük azalma sağladık.

Doğal afetler sonrasında yardım çalışmaları yürütmek ve krizlerde ihtiyaç duyulan ilaçları sağlayarak toplulukların iyileşmesine katkı sağlamak da bizim için bir o kadar değerli. Bu amaçla, 2020 yılında Elazığ ve İzmir’de gerçekleşen depremler sonrasında GEA Arama Kurtarma İnsanı Yardım Derneği ile iş birliği yaparak depremzede vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını karşıladık. 2021 yılında ülkemizde ardı ardına yaşanan orman yangınları ve sel felaketleri sonrasında, Türk Eğitim Vakfı’nın yangın ve sel felaketinden olumsuz etkilenen çocuklar için hayata geçirdiği Eğitimle İyileştirelim Burs Fonu’na katkı sağladık. Yine aynı yıl, ülkemizin Güney ve Batı bölgelerinde uzun süre kontrol altına alınamayan orman yangınlarında gönüllü olarak çalışan GEA Arama Kurtarma Grubu’nun Manavgat ve Bodrum’daki çalışmalarına destek olduk. Ayrıca 2014 yılından beri Türk Eğitim Derneği ile birlikte yürüttüğümüz ‘Soma İçin El Ele’ projesi kapsamında maden kazasında babasını kaybetmiş öğrencilerin eğitimlerine destek oluyoruz.

Bu noktada kültürümüzün önemli bir parçası olan ve 2014 yılından bu yana global olarak hayata geçirdiğimiz “Olasılıklar Haftası” etkinliğimize de değinmeden geçemeyeceğim. Her yıl heyecan ile beklediğimiz gönüllülük aktivitelerimizden biri olan Olasılıklar Haftası kapsamında geçen yıl 100’den fazla gönüllü çalışanımız ile İstanbul ve Ankara’da

ihtiyaç sahibi okulların eğitim koşullarını iyileştirmek için bir araya geldik ve 2.700’den fazla çocuğun hayatına dokunduk.

Organizasyonunuzun tüm fonksiyonları açısından, çeşitlilik ve kapsayıcılık kavramlarını şirket kültürüne nasıl entegre ediyorsunuz? Kapsayıcı bir kültür yaratmanın, organizasyonların uzun dönemli başarısında kritik bir öneme sahip olduğuna inanıyorum. AbbVie’de güvenin, açık iletişimin ve şeffaflığın odağımızda olduğu bu yaklaşımımız sayesinde tüm çalışanlarımızın özgün kimlikleri ile varlık gösterdikleri bir çalışma ortamı sunmayı, cinsiyet eşitliğini ve kadın istihdamının artmasını önemsiyoruz.

Çeşitlilik ve kapsayıcılık kavramlarını şirket kültürüne entegre edebilmek için tüm liderlerimiz ile birlikte çeşitli programları hayata geçiriyoruz. Öncelikle farklı jenerasyonlar ile birlikte çalışmak ve onların görüşlerini almak ve şirketimizin geleceğine ışık tutacak önerilerini dinlemek üzere 30 yaş altı çalışanlardan oluşan bir “Genç Danışma Kurulu” kurduk. Bununla birlikte organizasyonumuza genç yetenekleri kazandırmak için “Fresh”, “Xperience” ve “FreshMED” gibi çeşitli staj, yeni mezun işe alım ve gelişim programları da yürütüyoruz.

Kadın ve fırsat eşitliği, çalışanlarımızın zihinsel ve ruhsal iyilik halini desteklemek de kültürümüzün önemli öğeleri arasında yer alıyor. Şu anda AbbVie Türkiye’de çalışanlarımızın yüzde 46’sı kadın, yüzde 54’ü erkek olmak üzere dengeli bir dağılıma sahip. Yönetim ekibimizin yüzde 69’u, liderlik rolümüzün ise yüzde 51’i kadın çalışanlardan oluşuyor. Bu çabalarımız sonucunda GPTW tarafından 2017 yılında “Fırsat Eşitliği ve Kadınların Desteklenmesi” özel ödülü, 2020 yılında “Kadınlar İçin En İyi İşyeri” kategorisinde ikincilik ödülü ve 2021 yılında “Kadınlar İçin En İyi İşyeri” özel ödülüne layık görülmek mutluluk ve gurur verici. Ayrıca, “AbbVie Vitality” programı ile tüm çalışanlarımıza ve aynı evi paylaşan aile üyelerine ücretsiz psikolojik destek imkânı sağlıyoruz.

İlaç endüstrisinin tüm dünyada her bakımdan yaşadığı hızlı değişim ve gelişim ışığında; dünyada sağlık trendleri ile ilaç ve sağlıkta kendine özgü regülasyonları olan Türkiye’de endüstri, hekim, otorite ve toplum açısından sağlık ve ilaç endüstrisinin geleceği ve trendleri hakkındaki düşüncelerinizi almak isteriz. Yaşlanan toplum, kronik hastalıkların prevelansının artması ve karşılanmamış

ihtiyacın daha yüksek olduğu kritik hastalıklara yönelimin artışı nedeni ile sağlık hizmetine olan talep her geçen gün artmaya devam ediyor.

İlaç endüstrisi olarak amacımız; toplumun sağlık düzeyini iyileştirmek, ülkemiz ilaç sektörünün küresel rekabet gücünü artırmak, Türkiye’deki hastaların dünyanın gelişmiş ülkelerindeki ileri sağlık sistemlerinde olduğu gibi hızlı ve kolay bir şekilde yenilikçi ilaçlara ve yeni tedavilere erişimlerini sağlamak. Bu kapsamda Türkiye’de daha fazla klinik araştırmanın yapılması ve yenilikçi ilaçlara erişilebilirliğin daha iyi seviyelere ulaştırılması büyük önem taşıyor. Klinik araştırmalar ve teknolojinin desteğiyle uzun soluklu Ar-Ge süreçleri sonucunda üretilen yenilikçi ilaçlar; ölümcül, kronik ve henüz çaresi bulunamamış hastalıklara tedavi umudu oluyor.

Bilim insanları binlerce yenilikçi tedaviyi geliştirmek için dünyanın dört bir yanında inovasyon odaklı çalışmalarına devam ediyor. Yenilikçi ilaçların sağlık sektörüne kazandırılmasında öncülük eden ilaç şirketleri, gelirlerinin ortalama yüzde 21,6’sını Ar-Ge süreçlerine aktarıyor ve bu oran ile ilaç sektörü tüm sektörler arasında Ar-Ge alanında en fazla yatırım yapan sektör olarak öne çıkıyor. Ülkemizde ise ilaç sektörüne yönelik Ar-Ge yatırımları 2020 yılında 325 milyon dolara yakın yatırıma ulaşmış durumda.

Öte yandan, EFPIA ve IQVIA tarafından hastaların ülkelerde yenilikçi tedavilere erişim seviyesini ölçen “Hastaların Yenilikçi Tedavilere Erişimi Bekleme Göstergeleri Anketi”nin (W.A.I.T) sonuçlarına göre; ülkemizin ankette değerlendirmeye alınan 160 yenilikçi ürüne erişim oranı sadece yüzde 15 seviyesinde.

Ülkemizin ilaca erişilebilirlik konusunda ilerleme kaydedip bu oranı gelişmiş ülkeler seviyesine yükseltebileceğine, kalıcı çözüm için kur güncellemesinin yılda birden fazla yapılması ve piyasanın sıkı takip edilmesi gerektiğine inanıyor, paydaşlarımız ile olan temaslarımızda bu konuları görüşerek karşılıklı çözüm önerilerini değerlendiriyoruz.

Ülkemizdeki hastaların en yeni tedavilere dünya ile aynı anda erişebilmesinin; başarılı bir sağlık inovasyon ekosistemi, iyi kurgulanmış ilaç finansman modelleri, karar alma mekanizmalarında hasta ve hekim derneklerinin rolünün artırılması ve sektördeki tüm paydaşların hasta odaklı bir yaklaşımla iş birliklerine imza atması ile mümkün olacağını düşünüyorum. ★

